

รายการอ้างอิง

1. Oboler SK, Prochazka AV, Gonzales R, Xu S, Anderson RJ. Public expectation and attitudes for annual physical examinations and testing. Ann Intern Med. 2002; 136:652-9
2. สุรจิต ศูนย์ธรรม,บรรณาธิการ.แนวทางเวชปฏิบัติอิงหลักฐานการตรวจและสร้างเสริมสุขภาพในประเทศไทย.พิมพ์ครั้งที่ 2.สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน;2544.
3. Ministry Of Finance. Special Approval Branch.[Online].2002 [cited 2003 Jan 28]. Available from:URL: <http://www.mof.go.th/sab/index.html>
4. สมาคมนามัยแห่งประเทศไทย.เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและค่าตรวจสุขภาพใน:ปฏิทินสาธารณสุข พุทธศักราช2542.กรุงเทพมหานคร:สหประชาพานิชย์,2542
5. National Statistic Office.Statistic Publication Standard.[Online].2002 [cited 2003 Feb 2]. Available from:URL : <http://www.nso.go.th/thai/index.htm>
6. Office of the Civil Service Commission.Structure and Menegement of Personal. [Online].2002 [cited 2003 Jan 28]. Available from:URL:<http://www.ocsc.go.th>
7. อำนาจ ศรีรัตนบัลล์.การตรวจสุขภาพ.[Online].2002[cite 2003 Jan 9].Available from:URL: http://www.geocities.com/amnach_s/why.htm
8. สมคิด แก้วสนธิ,ภิรมย์ กมลรัตนกุล.การวิเคราะห์และประเมินผลบริการสาธารณสุข. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย:โครงการพัฒนาตำรา ศูนย์บริการเอกสารวิชาการ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย;2534
9. ศุภสิทธิ์ พรรณารุ โฉทัย.เศรษฐศาสตร์สาธารณสุขในยุคปฏิรูประบบสุขภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2.ศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ.คณะแพทยศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2544
10. ภิรมย์ กมลรัตนกุล.หลักการประยุกต์เศรษฐศาสตร์สาธารณสุขสำหรับผู้บริหาร;2534
11. Marley J. Efficacy, effectiveness, efficiency. Australian Prescriber 2000;23:114-5.
12. Creese A, Parker D, editors. Cost analysis in primary health care; a training manual for programme managers. Geneva: World Health Organization (WHO), 1994: 147 .
13. หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. แนวคิดเกี่ยวกับ 3 E's.[Online].2002[cite 2003 Feb 12]. Available from:URL: <http://ia.psd.ku.ac.th/3E.htm>

14. Han PK. Historical changes in the objectives of the periodic health examination.
Ann Intern Med 1997;127:910-7.
15. Siegel GS. An American dilemma-the periodic health examination.
Arch Environ Health 1966;13:292-5
16. World Health Organization. Mass health examination. Public Health Paper No.45.
Geneva: World Health Organization, 1971
17. Breslow L, Somers ER. The lifetime health-monitoring program. A practical approach
to preventive medicine. N Engl J Med 1977;296:601-8
18. Silvia K, Oboler SK, LaForce FM. The periodic physical examination in asymptomatic
adults. Ann Intern Med 1989;110:214-26
19. สันต์ หัตถิรัตน์. การตรวจสุขภาพเพื่อแพทย์หรือประชาชน. แพทยสภาสาร 2520;6:
339-50
20. ธนาธิป ศุภประดิษฐ์. เกณฑ์มาตรฐานการตรวจสุขภาพในคนไทย. คลินิก 2534;7:533-4
21. U.S. Preventive Services Task Force. Guide to Clinical Preventive Services: Report of
the U.S. Preventive Services Task Force. 2nd ed. Baltimore: Williams & Wilkins
;1996
22. Nation Library of Medicine. Guide to Clinical Preventive Service. Second Edition
1996 [Online]. 2002 [cited 2003 Jan 3] Available from: URL
: <http://text.nlm.nih.gov>
23. พรณี พิเศษ. การตรวจสุขภาพทางห้องปฏิบัติการของพนักงาน โรงงานยาสูบ.
สารศิริราช 2528 ;37:31-6
24. อนุวัฒน์ ศุภชติกุล. สรุปการประชุมปรึกษาหารือแนวทางการพัฒนาชุดโครงการ
วิจัยเพื่อพัฒนาคู่มือการให้บริการเวชกรรมป้องกันด้านคลินิกในประเทศไทย .
ห้องประชุมสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข 8 พฤษภาคม 2540. กรุงเทพมหานคร
กระทรวงสาธารณสุข, 2540
25. เบนจางค์ เตียงพิทักษ์. ผลการตรวจสุขภาพของประชาชนในงานฉลอง 200 ปี กรุงรัตน
โกสินทร์ที่โรงพยาบาลศิริราช. สารศิริราช 2528;37:795-800
26. แสงจันทร์ อนันตมี. “การประเมินภาวะสุขภาพของผู้ทำงาน” ในเอกสารประกอบการ
อบรมอาชีพเวชกรรมสำหรับพยาบาล. 2539. (อัครสำเนา)
27. อิศระชัย จุลโมกษ์. การตรวจร่างกายประจำปีของทบ. ควรปรับปรุงหรือไม่.
เวชสารแพทย์ทหารบก 2537;47(Supp!):26

28. Editorials, The periodic health examination revisited. Ann Intern Med 1975;83:271-3
29. Fletcher SW, Spitzer WO. Approach of the Canadian Task Force to the Periodic Health Examination. Ann Intern Med 1980;92:253-4
30. สุนทรีย์ คำเพ็ง. พยาบาลกับงานอาชีวอนามัย. โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก .พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัท ที.ซี.เอเชีย(2000)จำกัด.2545
31. Delbanco TL, Taylor WC. The periordic health examination, 1980. Ann Intern Med 1980;92:251-2.
32. Sox CH, Dietrich AJ, Tosteson TD, Winchell CW, Labaree CE. Periodic health examinations and the provision of cancer prevention service. Arch Fam Med 1997;6:223-30
33. สุรจิต สุนทรธรรม, วิทยา ศรีมาดา, กอบชัย พัววิไล, บุญส่ง องค์พิพัฒน์กุล, สุนิตย์ จันทรประเสริฐ, สมเกียรติ วงทิม. แนวทางการตรวจสุขภาพสำหรับผู้ใหญ่ไทย. ใน: วิทยา ศรีมาดา, บรรณาธิการ. Clinical practice guideline ทางอายุรกรรม พ.ศ. 2542-2543 โครงการตำราจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศูนย์ตีพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์, 2542: 308-15
34. The Royal College of physicians of Thailand. Physical Examination Guidelines. [Online].2002 [cited 2003 Jan 5] Available from:URL: <http://www.rcpt.org/>
35. วิฑูรย์ โล่ห์สุนทร. การประเมินผลการตรวจสุขภาพผู้มารับบริการตรวจสุขภาพที่คลินิกเวชศาสตร์ป้องกัน. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 2544; 2 : 107-120
36. Lohsoonthorn V. BMI and health checkup clients at the Preventive Medicine Clinic, King Chulalongkorn Memorial Hospital. J Med Assoc Thai. 2001;84Suppl1: S269-75
37. เกียรติชัย ภูริปัญญา. การตรวจร่างกายประจำปีมีความจำเป็นหรือไม่. จดหมายเหตุทาง การแพทย์ 2544;83(Suppl 2):s163-s171
38. อุษณีย์ สุปรีชญา. การตรวจสุขภาพประจำปีในโรงพยาบาลราชวิถี. ว. โรงพยาบาลราชวิถี 2541;9:71-83
39. เวชศาสตร์ร่วมสมัย 2546. Evidence-Based Clinical Practise Guideline ทางอายุรกรรม. ใน: วิทยา ศรีมาดา, ชานินทร์ อินทรกำจรชัย, บรรณาธิการ. การประชุมวิชาการประจำปี ครั้งที่ 44 .คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 23-27 มิถุนายน 2546. พิมพ์ครั้งที่ 1. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

40. ชมรมโรคตับแห่งประเทศไทย.การตรวจเลือดคณหน้าที่ของตับ:Liver Function Test.
[Online].2002 [cited 2003 Feb 7] Available from:URL:
<http://www.thailiverclub.org/magnews3.html>
41. Kahn H A, Sempos CT. Statistical Methods in Epidemiology. Monographs in
Epidemiology and Biostatistics Volume 12. New York : Oxford University
Press,Inc., 1989.
42. จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ.การสำรวจสถานะสุขภาพคนไทยปี 2543.กรุงเทพมหานคร.
2544.
43. Editor by Guiseppi CD, Atkins D, Woolf SH. Guide to Clinical Preventive Services.
First Printing. U.S.Preventive Services,2nd and 3rd eds. Virginia : International
Medical Publishing, 2002.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

การตรวจสอบสุขภาพของผู้ใหญ่ไทยตามแนวทางของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การตรวจสุขภาพของผู้ใหญ่ไทยตามแนวทางของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย

1. กำลังคำแนะนำ “ก” มาตรการที่ “ควรทำ” คือมีหลักฐานการศึกษาทางวิชาการที่เชื่อถือได้เป็นอย่างดี สนับสนุนว่าการกระทำดังกล่าวมีประโยชน์คุ้มค่า

1.1 การสัมภาษณ์ประวัติและการตรวจร่างกาย

มาตรการ	เพศ	ช่วงอายุ	ช่วงเวลา (ทุก...ปี)	โรค/ภาวะผิดปกติที่ป้องกันได้/ตรวจคัดกรอง
ประวัติเพศสัมพันธ์ความเสี่ยงสูง	ช, ญ	ทุกวัย	1-3	การติดเชื้อโรคเอดส์ การติดเชื้อโรคซิฟิลิส
ประวัติการเคยติดเชื้อหรือมีภูมิคุ้มกันต่อไวรัสตับอักเสบบี	ช, ญ	ทุกวัย	หนึ่งครั้ง	การติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี, มะเร็งเซลล์ตับ
ประวัติการใช้ยา และหรือสารเสพติด	ช, ญ	ทุกวัย	1-3	การติดเชื้อโรคเอดส์ การใช้สารเสพติด
ประวัติความเสี่ยงต่อการติดเชื้อวัณโรค	ช, ญ	ทุกวัย	1	
การซักประวัติและตรวจร่างกายเพื่อหาอาการของโรคมะเร็งต่าง ๆ	ช, ญ	ทุกวัย	1-3	โรคมะเร็ง
การวัดและควบคุมความดันโลหิต	ช, ญ	ทุกวัย	1	ความดันโลหิตสูง, โรคหลอดเลือดหัวใจ / สมอง, ไตวายเรื้อรัง
การชั่งน้ำหนัก, การวัดส่วนสูง และคำนวณดัชนีความหนาของร่างกาย, การวัดสัดส่วนเส้นรอบวงเอวต่อเส้นรอบวงสะโพก	ช, ญ	ทุกวัย	1	อ้วน, เบาหวาน, ระดับไขมันในเลือดผิดปกติ, ความดันโลหิตสูง, โรคหลอดเลือดหัวใจ / สมอง
การตรวจหาปัจจัยเสี่ยงต่อโรคเบาหวาน	ช, ญ	ทุกวัย	1-3	เบาหวาน
การตรวจหาปัจจัยเสี่ยงต่อภาวะหลอดเลือดแข็ง	ช, ญ	ทุกวัย	1-3	โรคไขมันในเลือดผิดปกติ โรคหลอดเลือดหัวใจ / สมอง
การซักประวัติการอยู่ในแหล่งระบาดของพยาธิ และการรับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ	ช, ญ	ทุกวัย	1-3	โรคจากปรสิต
การซักประวัติและตรวจร่างกายเพื่อหาอาการของภาวะพร่องธัยรอยด์	ญ	สูงอายุ	1-3	ภาวะพร่องธัยรอยด์

1.2 การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

มาตรการ	เพศ	ช่วงอายุ	ช่วงเวลา (ทุก...ปี)	โรค/ภาวะผิดปกติที่ป้องกันได้ตรวจคัดกรอง	หมายเหตุ
Pap test	ญ		1 ถ้าปกติ ติดต่อกัน 3 ปี ทำทุก 3 ปี	มะเร็งปากมดลูก	เฉพาะผู้ที่เคยมีเพศสัมพันธ์ หรือ มีอายุมากกว่า 35 ปี

1.3 การให้คำแนะนำปรึกษา

มาตรการ	เพศ	ช่วงอายุ	ช่วงเวลา (ทุก...ปี)	โรค/ภาวะผิดปกติที่ป้องกันได้/ตรวจคัดกรอง
การไม่รับประทานปลา/เนื้อสัตว์ที่ปรุงไม่สุก	ช, ญ	ทุกวัย	1 – 3	การติดเชื้อ โรคพยาธิ มะเร็งท่อน้ำดีตับ
การล้างผักสด/ผลไม้, มือ, ภาชนะให้สะอาดก่อนรับประทานอาหาร	ช, ญ	ทุกวัย	1 – 3	การติดเชื้อ โรคพยาธิ
การรับประทานอาหารให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ, มีพลังงานแต่พอควร, มีไขมันอิ่มตัวต่ำ และมีเกลือพอประมาณ	ช, ญ	ทุกวัย	1 – 3	ทพ โภชนาการ, อ้วน, เบาหวาน, ระดับไขมันในเลือดผิดปกติ, ความดันโลหิตสูง, โรคหลอดเลือดหัวใจ/สมอง
การรับประทานอาหารที่อุดมด้วยแคลเซียม	ญ	ทุกวัย	1 – 3	กระดูกพรุน
การป้องกันโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ	ช, ญ	ทุกวัย	1 – 3	การติดเชื้อ โรคเอดส์, การติดเชื้อ โรคทางเพศฯ
การป้องกันไม่ให้ยุงกัด	ช, ญ	ทุกวัย	1 – 3	การติดเชื้อมาลาเรีย, การติดเชื้อ ไข้เลือดออก, การติดเชื้อ โรคเท้าช้าง
การงดสูบบุหรี่	ช, ญ	ทุกวัย	1 – 3	มะเร็งปอด, มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ, โรคหลอดเลือดหัวใจ/สมอง

การจำกัดการดื่มสุรา	ช, ญ	ทุกวัย	1 – 3	โรคตับแข็ง, ตับอ่อนอักเสบ, โรคพิษสุราเรื้อรัง, เลือดออกจากทางเดินอาหาร
การออกกำลังกาย	ช, ญ	ทุกวัย	1 – 3	อ้วน, เบาหวาน, ระดับไขมันในเลือด ผิดปกติ, ความดันโลหิตสูง, โรคหลอดเลือด หัวใจ
การตรวจเต้านมด้วยตนเองทุก เดือน	ญ	> 20	1 – 3	มะเร็งเต้านม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. กำลังคำแนะนำ “ข” มาตรการที่ “น่าทำ” คือ มีหลักฐานพอเชื่อถือได้ ประกอบกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญว่าการกระทำดังกล่าวอาจมีประโยชน์คุ้มค่า

2.1 การสัมภาษณ์ประวัติและการตรวจร่างกาย

มาตรการ	เพศ	ช่วงอายุ	ช่วงเวลา (ทุก...ปี)	โรค/ภาวะผิดปกติที่ป้องกันได้/ตรวจคัดกรอง
การสอบถามอาการของวัณโรค (อาการไข้เรื้อรัง, ไอตั้งแต่ 3 สัปดาห์ขึ้นไป, ไอเป็นเลือด, หรือน้ำหนักลดโดยไม่มีสาเหตุอื่น)	ช, ญ	ทุกวัย	1-3	การติดเชื้อวัณโรค
การสอบถามประวัติโรคธาลัสซีเมีย และฮีโมโกลบินผิดปกติในครอบครัว	ช, ญ	ทุกวัย	หนึ่งครั้ง	ธาลัสซีเมีย ฮีโมโกลบินผิดปกติ
การตรวจเต้านมโดยแพทย์	ญ	20-40 > 40	3 1	มะเร็งเต้านม
ตรวจทวารหนักด้วยนิ้วมือ	ช, ญ	> 40	3-5	มะเร็งลำไส้ใหญ่
การตรวจสายตา	ช, ญ	> 40	1-3	สายตาผิดปกติ

2.2 การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

มาตรการ	เพศ	ช่วงอายุ	ช่วงเวลา (ทุก...ปี)	โรค/ภาวะผิดปกติที่ป้องกันได้/ตรวจคัดกรอง
การตรวจระดับโคเลสเตอรอล	ช, ญ	> 35	3-5	ไขมันในเลือดผิดปกติ, หลอดเลือดหัวใจ, สมอง
การตรวจระดับโคเลสเตอรอล, ไตรกรีเซอไรด์ และ HDL-C	ช, ญ	> 45 > 50	3-5	ไขมันในเลือดผิดปกติ, หลอดเลือดหัวใจ, สมอง
การตรวจปัสสาวะ	ช, ญ	ทุกวัย	3-5	นิ่ว, โรคไต

การตรวจหาการติดเชื้อ HIV	ช, ญ	ทุกวัย	ตาม โอกาส	การติดเชื้อโรคเอดส์
การตรวจอุจจาระเพื่อหา พยาธิ	ช, ญ	ทุกวัย	1 – 3	การติดเชื้อปรสิต, มะเร็งท่อน้ำดีตับ
การตรวจหาเลือดแฝงใน อุจจาระ	ช, ญ	> 40	5	มะเร็งลำไส้ใหญ่
การตรวจระดับกลูโคสใน เลือด	ช, ญ	> 45	3	เบาหวาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. กำลังคำแนะนำ “ค” มาตรการที่ “อาจทำ หรือ อาจไม่ทำ” ก็ยังมีหลักฐานไม่เพียงพอในการสนับสนุนหรือคัดค้านว่าการกระทำดังกล่าวมีประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่

มาตรการ	เพศ	ช่วงอายุ	โรค/ภาวะผิดปกติที่ป้องกันได้/ตรวจคัดกรอง
การตรวจภาพรังสีเต้านม	ญ	> 40	มะเร็งเต้านม
การตรวจ complete blood count	ช, ญ	ทุกวัย	โลหิตจาง
การตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจขณะพัก และ/หรือขณะออกกำลังกาย	ช, ญ	> 40	โรคหลอดเลือดหัวใจ
การตรวจระดับครีเอตินินในซีรัม	ช, ญ	ทุกวัย	ไตวายเรื้อรัง
การตรวจระดับ T ₄ , TSH	ญ	สูงอายุ	ภาวะพร่องไทรอยด์
การตรวจสารเสพติดในปัสสาวะ	ช, ญ	ทุกวัย	การติดยา/สารเสพติด
การวัดความหนาแน่นของกระดูก	ญ	หลังหมดระดู	กระดูกพรุน
HbsAg	ช, ญ	ทุกวัย	การติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี
VDRL	ช, ญ	ทุกวัย	การติดเชื้อซิฟิลิส
การตรวจภาพรังสีทรวงอก	ช, ญ	ทุกวัย	มะเร็งปอด

หมายเหตุ ไม่มีกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสม เนื่องจากไม่ได้แนะนำให้ทำในบุคคลทั่วไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. กำลังคำแนะนำ “ง” มาตรการที่ “ไม่ควรทำ” คือ มีหลักฐานพอสนับสนุนว่าการกระทำดังกล่าวมีผลเสียอันตรายหรือไม่ได้ประโยชน์คุ้มค่า

มาตรการ	เพศ	ช่วงอายุ	โรค/ภาวะผิดปกติที่ป้องกันได้/ตรวจคัดกรอง
การตรวจการติดเชื้อวัณโรคโดยไม่มี ซักประวัติความเสี่ยง (Mass Screening Chest X-ray หรือ Tuberculin test)	ช, ญ	ทุกวัย	การติดเชื้อวัณโรค
การตรวจแยกชนิดฮีโมโกลบิน	ช, ญ	ทุกวัย	ธาลัสซีเมีย, ฮีโมโกลบินผิดปกติ
การตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจขณะพัก และ/หรือขณะออกกำลังกาย	ช, ญ	< 40	หลอดเลือดหัวใจ
การตรวจหาเซลล์มะเร็งใน ปัสสาวะ	ช, ญ	ทุกวัย	มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ
การตรวจ tumor markers	ช, ญ	ทุกวัย	มะเร็งเซลล์ตับ (AFP), มะเร็งลำไส้ ใหญ่ (CEA), มะเร็งตับอ่อน (CA19- 9), มะเร็งรังไข่ (CA125), มะเร็งต่อม ลูกหมาก (PSA)
การตรวจอัลตราซาวนด์ทางเดิน ปัสสาวะ	ช	ทุกวัย	มะเร็งต่อมลูกหมาก
การตรวจอัลตราซาวนด์ตับ	ช, ญ	ทุกวัย	มะเร็งเซลล์ตับ, มะเร็งท่อน้ำดีตับ
การวัดความหนาแน่นของกระดูก	ช, ญ	ทุกวัย	กระดูกพรุน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

อาภรณ์ ดีศิริ เกิดวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ที่โรงพยาบาลประจำจังหวัดพัทลุง สำเร็จการศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ในปีการศึกษา 2537 ในปี 2538 - 2540 เข้ารับราชการในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ งานห้องผ่าตัด กลุ่มงาน ศัลยกรรม โรงพยาบาลราชวิถี และในปี 2541 - ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข กลุ่มงานอาชีวเวชกรรม โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย